

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111—1938.

„Și tot ce ați face cu
cuvântul sau cu lucrul,
toate să le faceți în nu-
mele Domnului Iisus, mul-
țumind prin el lui Dumne-
zeu și Tatălui.“

Coloseni, 3, 17.

EVANGHELIA

Ioan 4, 5 42.

In cele trei Dumineci dinaintea
Inălțării la cer evangheliile ne arată
cele trei daruri împărătești ale cre-
dinței în Hristos cel înviat din morți:
sănătatea trupească, sănătatea su-
fletească, dreptul de a ne bucura cu
întregă ființa noastră de darurile
vieții.

Minunea învierii împrumută cu-
vintelor Mântuitorului rostite la puțul
lui Iacob în convorbire cu Samari-
neanca o importanță divină. Dintr'o
adâncă trebuință a sufletului ei ros
de păcat și de îndoială Samari-
neanca a crezut atunci, că cel ce i-a
descoperit taina vieții ei e Mesia cel
din veci făgăduit — învierea e ne-
tăgăduită dovadă a acestui adevăr.

Acest adevăr e garanția sănă-
tății sufletului a oamenilor. Avem un
Mântuitor. Deacum s'a sfârșit cu
stăpânia neîndurată a păcatului. Mila
lui Dumnezeu ne-a dăruit apa cea
vie a închinării cu duhul și cu ade-
vărul. In persoana lui Iisus avem
pilda vieții celei adevărate și în cu-
vintele Lui voința lui Dumnezeu des-
coperită nouă.

De acum s'a sfârșit cu credințele
idololatre, aducătoare de pierzanie.
De acum va fi: un Domn, o cre-
dință, un botez. Apeopierea Mântui-
torului de Samarineanca e cea mai
mare revoluție a tuturor veacurilor
— a dărâmat zidul urii, pe care-l ri-
dicase între oameni neputința de a
găsi forma cea adevărată a închi-
nării. Intre Iudei și Samarineni dom-
nea cea mai neîmpăcată ură, cel mai
necurățitor dispreț din pricina locului
unde trebuia să se facă închinarea
cea dreaptă. Cuvintele profetice ale
Mântuitorului de lângă puțul lui Ia-
cob lasă să se întrevadă milioanele
de altare ridicate de pe urma propo-
văduirii apostolilor, în jurul cărora
se vor înfrăți popoarele prin dra-
gostea în Hristos.

La această viață nouă, a credin-
ței în Hristos, a închinării cu du-
hul și cu adevărul, a iubirii dea-
propelui, a fost renăscută în duh
Samarineanca. Ca dintr'un puț a-
dânc scoate Tămăduitorul sufletelor
omenesci din sufletul ei căința pen-
tru viața petrecută în desfrâu. Cu-
vintele ei trădează o veche frământare
lăuntrică; își dădea seama că
îndoiala asupra dreptei credințe i-a
frânt viața și a alungat-o în văl-
toarea pasiunilor. Invățătorul îi tre-
zește dorul după viața adevărată,
nădejdea spre care își va fi îndrep-
tat de multe ori gândul: știm că va
să vie Mesia.

Mesia venise. Și la puțul lui Ia-
cob cel credincios făgăduinții a dă-
ruit omenirii însetate după viața a-
devărată, apa cea vie a închinării cu
duhul și cu adevărul.

I. G.

ORTODOXIE ȘI ROMÂNISM*)

Sub acest titlu sugestiv pâr.
D. Stăniloae, distinsul rector al
Academiei teologice din Sibiu
și-a adunat într'un impunător
volum cincisprezece articole —
complectate și revizuite — pu-
blicate în ultimii ani în „Gân-
direa“ și „Telegraful Român“.
Scrise în timp diferit și din pri-
lejuri diferite, aceste articole
constitue totuși, cea mai desă-
vârșită unitate, și apariția vo-
lului e eveniment de covâr-
șitoare importanță în viața cul-
turală românească. E peatră de
hotar; conducătorii destinelor
românești, pe ori ce teren ar
lucra, vor trebui să țină seamă
de concluziile la cari a ajuns
acest subtil cugetător în mate-
rie de filosofie religioasă.

Cele cincisprezece capitole
ale cărții au apărut prima oară
parte în „Telegraful Român“,
ziar cu vechi tradiții românești
și observator atent al vieții re-
ligioase, parte în „Gândirea“,
revistă, care își îndeplinește cu
plină competență rolul de în-
drumătoare a vieții culturale ro-
mânești. Imprejurarea aceasta
trădează caracterul de actuali-
tate al cărții.

Ea nu e numai rezultatul
unei stăruitoare munci cărtură-
rești; a fost chemată la viață
de reale și grele primejdii ale
veacului prin care trecem. Dar
această actualitate a cărții nu e
efemeră, ca zilele trecătoare, ca
trupul supus morții; e de ac-
tualitate vecinică, întocmai ca
a duhului, în slujba căruia s'a
scris. Indrăznesc să afirm, că
atâta vreme cât va exista o
conștiință românească, va fi ce-
tită cu folos, căci va lumina
minte și va întări dragostea
de neam și lege.

Acest sentiment — unul în
ființă, îndoit în aspecte — al
dragostei de neam și lege se
desprinde de pe fiecare pagină
a cărții. Autorul se constituie
apărătorul vajnic al celor două
realități atât de concrescute cu

*) Dumitru Stăniloae: Ortodoxie și Ro-
mânism. Sibiu. Tipogr. arhidiecezană 1939.
393 pag. Lei 140.—.

sufletul românesc și al unității
indisolubile dintre ele: ortodoxia
și naționalismul românesc. Car-
tea e mărturisirea de credință
— sprijinită pe o vastă erudiție
teologică, pe o deplină cunoaș-
tere a filosofiei religioase con-
temporane — a unui om, care
își iubește neamul din care face
parte și își iubește cu aceeași
neștrămutată alipire credința
strămoșească. Acest caracter a-
pologetic dă cărții o notă de
profetică seriozitate. Ortodoxia
și românismul constituie o uni-
tate; renunțarea la una dintre
aceste două ar însemna irepa-
rabila noastră decădere și bar-
barizare.

Nu autorul e cel dintâiu,
care se pune în slujba apărării
și vestirii acestui adevăr. Intreg
trecutul nostru e o răspicată
mărturie jertfelnică pentru el.
L-au apărât domnitorii cu spada,
cărturarii cu scrisul, arhierii cu
cuvântul propovăduit, și a trăit
— mai ales a trăit! — în viața
de toate zilele a țaranului ca
cea mai firească realitate. Ca
singura realitate netrecătoare.
Nici o ispită, nici o aspirare n'a
fost în stare să ni-l smulgă.

Chiar și numai în numele
acestui trecut trebuie să ne îm-
potrivism celor ce găesc nepo-
trivire între ortodoxie și româ-
nism. Trebuie să ne împotrivism
mai ales atunci, când această
nepotrivire e afirmată de oa-
meni cu greu cuvânt în viața
intelectuală românească. Inde-
părtarea de pe linia tradițională
a spiritualității românești poate
duce foarte ușor la falsificarea
sufletului românesc, la dispari-
ția noastră ca națiune distinctă.

Dar trebuie să ne împotrivism
celor ce văd nepotrivire între
ortodoxie și românism în nu-
mele adevărului. Acest adevăr
e categoric: între ortodoxie și
românism există cea mai de-
săvârșită armonie. E meritul
părintelui Stăniloae dovedirea
temeinică a acestui adevăr.

Gândul nepotrivirii a venit
dela celelalte confesiuni creș-
tine, îndeosebi dela catolicism,

care afișează în concepții și
tinde în practică spre o ecume-
nitate uniformă și vede în na-
țiune o lipsă de desăvârșiri. In
catolicism e, într'adevăr, o ne-
potrivire între credință și na-
ționalism, cu grele și regreta-
bile urmări în istorie. Tocmai
aceste urmări fatale ale con-
cepției catolice în viața practică
sunt o dovadă a neînțelegerii
duhului creștinătății, menit să
realizeze armonia vieții. Și or-
todoxia e ecumenică, dar această
ecumenicitate e uniformă în doc-
trină și har, în viața practică e
colaborare armonioasă între in-
divizii singuratici și între na-
țiuni. Mai ales între națiuni,
căci nu există individualitate
desbrăcată de ori ce caracter
național. In baza credinței des-
pre trinitate, despre mântuire,
despre păcat, despre har, orto-
doxia înșirue națiunea între for-
mele esențiale ale vieții, cu me-
nirea de a înmulți frumusețile
spirituale ale omenirii. Desigur
și naționalismul poate cădea în
păcat, ca ori ce funcțiune a
vieții, dar cine ar îndrăzni să
nege bună oară dreptul și da-
toria de a ne hrăni, pentru mo-
tivul, că unii oameni își idola-
trizează burta? Ortodoxia e frâ-
na și îndrumătoarea naționa-
lismului.

Autorul nu uită nici pe cei
ce vor să ne abată dela orto-
doxie în numele origini noastre
latine. Aceștia săvârșesc un în-
doit păcat; unul împotriva creș-
tinismului, căruia îi neagă ca-
racterul ecumenic, posibilitatea
lui de a fi casa duhovnicească
a ori cărei rase — altul împo-
triva naționalismului, pe care-l
degradează la un rol pur bio-
logic. Mentalitatea latină și spi-
ritualitatea ortodoxă au creat un
suflet românesc de cea mai fru-
moasă armonie între polul mis-
tic și cel rațional al vieții.

Tot atât de instructivă și
temeinică e argumentarea auto-
rului, când ne înfățișează — în
cele din urmă opt capitole ale
cărții — concepția ortodoxă a-
supra celor mai esențiale pro-

bleme de credință în legătură cu viața practică omenească.

Utilizând toate armele erudiției, străbătute de râvnă apostolescă, cartea pâr. Stăniloae expune adevăruri, cari existau latent mai ales în sufletul românului ardelean asaltat de concepțiile tuturor confesiunilor creștine. Imprejurarea aceasta îl califică pe autor drept cel mai de seamă reprezentant al spiritualității ardeleni, ortodoxă și românească.

Pr. Ion Goron

Adunarea generală a Societății Femeilor Ortodoxe Române filiala Cluj.

S'a ținut într'un cadru festiv Duminecă 30 Aprilie a. c., după serviciul divin dela Catedrală.

În prezența factorilor reprezentativi ai bisericii noastre în frunte cu P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, d-na prezidentă Sofia Meteș a reliefat în frumoasa sa cuvântare de deschidere evenimentele și activita-

tea Societății din ultimul an, prin care a produs o vădită bucurie.

P. S. Sa luând cuvântul a mărit bucuria tuturor, arătând cu caracteristica-i căldură și atracție rolul binefăcător a acestui ram încărcat de rodul faptelor, din tulpina bisericii noastre, care activează atât de plăcut și intens în diferitele ramificații ale vieții sociale și naționale.

D-na secretară Letiția Dr. Sava a făcut apoi o amănunțită dare de seamă, conform raportului general, care a fost primit cu viu interes și deplină satisfacție pentru rezultatele bune date în urma legăturii strânse și devotamentului Societății.

Doamna casieră Moțiu a arătat apoi starea financiară a Societății, care pe lângă toate jertfele de asistență și binefacere socială, este mulțumitoare.

Biserica noastră și credincioșii ei nu pot decât să se bucure și să privească cu cinste munca și abnegația acestei Societăți, cu bună și înțeleaptă chiverniseală, care reprezintă un factor ponderos de contribuție, în realizarea idealului său.

parlament, sunt din când în când chemați și puși în cunoștință de marile probleme de stat. Tot acest Consiliu este acela din care se vor recruta, și pe viitor, organe de conducere ale statului.

Garda Frontului Renașterii Naționale nu este nici ea o organizație după modelul întrebuintat de partide înainte și în

care totul se reducea la asmuțirea unor oameni împotriva altor oameni. Cum Frontul Renașterii Naționale este o organizație unică pe țară, garda lui nu are scopuri agresive de luptă împotriva altora, ci are o misiune mult mai nobilă, anume o misiune de educație cetățenească și de disciplină morală.

URMAȘII LUI HRISTOS

„Apoi, cu rugăciuni și cu ajunări, le-au hirotonit preoți în fiecare biserică și i-au încredințat pe ei Domnului în care crezuseră.” (Fapte 14, 23). Pornesc dela acest verset nădăduind să pot da o explicație scripturistică acelor cari îndrăznesc să se folosească de însăși Sfânta carte, pentru a răsturna adevărurile stabilite de Mântuitorul Hristos.

Putea oare acela, care viața sa și-a dat-o pentru Biserică, pentru mântuirea oamenilor să-și lase turma singură în mijlocul atâtor haite de lupi, după suirea sa la Tatăl? Mântuitorul trebuia să meargă: „Vă este de folos să mă duc, căci dacă nu voi merge, Mângăitorul nu va veni la voi, iar dacă mă duc, trimite-voi la voi pe Mângăitorul” (Ioan 16, 7).

Dreptul Învățător și-a îndeplinit făgăduiala, căci însuși a zis „cerul și pământul va trece, dar cuvintele mele nu vor trece” și prin acei oameni simpli, pe care i-a luat dela în-deletnicirile lor zilnice și și i-a făcut sieși apostoli și urmași în Biserică văzută, prin acei oameni zic, a trimis în lume pe Mângăitorul făgăduit, „Duhul adevărului, carele dela Tatăl purcede.”

Oare nu cu graiul său a spus Mântuitorul: „Precum m'a trimis pe mine Tatăl, vă trimit și eu pe voi. Și grăind acestea a suflat și le-a zis: „Luați Duh Sfânt” (Ioan 20 22). Cu această putere înarmați, sf.

apostoli cutreeră pământul în lung și în lat și „cu rugăciuni și cu ajunări le-au hirotonit preoți în fiecare Biserică”, cari la rândul lor, vor veghea asupra Cuvântului sămănat de Mântuitorul, ferind Biserica de neghina rătăcirii.

Sunt prea multe acele locuri din Sf. Scriptură, atât în Vechiul cât și în Noul Testament, din care se poate vedea că taina preoției a fost instituită de Dzeu, așa cum o avem astăzi.

„Să iei la tine pe Aron fratele tău și fiii lui, spune Domnul, ca dintre fiii lui Israel să-mi fie preoți Aaron și fiii lui Aaron... să-i ungi, să-i întărești în slujbele lor, și să-i sfințești ca să-mi fie preoți” (Eșire 28, 1, 2, 41); astfel îi spune Dumnezeu lui Moisi, în marea sa grijă pentru poporul său. „Așa să binecuvânteți pe fiii lui Israel și să ziceți către ei: Să te binecuvinteze Domnul și să te păzească!” (Numeri 6, 22). Iar aceia, cari fără a fi împărtașiți cu acest har sfânt al preoției, îndrăznesc să între în sfântul altar, atingându-se de lucrurile sfinte, sunt pedepsiți aspru. Împărat fiind (Ozia), a fost pedepsit cu lepră; Aze a fost omorât; iar alții înghițiți de pământ (Core, Datan și Abiron) și cei cari s'au ridicat contra preoției (cei 250 de bărbați), au fost înghițiți pe loc, de pământ (Numeri 16). Nu am atâta spațiu aici, pentru a le dovedi sectarilor zilelor noastre, cât sunt de greșiți

Ce este Frontul Renașterii Naționale.

— Declarațiile Domnului Prim Ministru. —

„Frontul Renașterii Naționale” este manifestarea politică a noului regim. El nu este un partid, după modelul celor din trecut. De aceia n'ați văzut agenți de-ai acestui front cutreerând satele și făcând făgădueli demagogice; de aceia, nu vedeți și nu veți vedea reprezentanți de-ai acestui front cutreerând ministerele și birourile administrațiilor, ca să facă fel de fel de intervenții.

„Frontul Renașterii Naționale” este mai mult o mișcare spirituală. El a avut ca misiune să creeze un spirit de unitate

națională și în această privință a reușit deplin. Felul cum țara întreagă a știut să se înfățișeze în vremurile din urmă, — vremuri grele și turburi, — este o dovadă că această concepție a pătruns și se va statornici în conștiința publică.

Consiliul superior al „Frontului Renașterii Naționale” nu este nici el un organ de partid, după modelul vechilor comitete, unde se discutau și se promovau interese personale și egoiste, ci acest Consiliu Superior este o adunare a notabililor țării, cari, în lipsa unui

FOILETON

Locul de reședință al primilor oameni.

Criteriul principal de care se călăuzeste Kaulen, că adecă desmembrarea râului paradisc la ieșirea din Raiu în patru râuri, este o presupunere fantastică, se potrivește timpurilor noastre, nu însă și timpului când Moise a scris aceste lucruri.

Fiecare din ipotezele amintite își are părțile ei bune și rele. Până azi însă încercarea de a identifica râurile biblice Pison și Geon, n'a ajuns la un rezultat absolut sigur. Se crede totuși a fi mai apropiată de adevăr părerea acelor, cari caută Raiul în Armenia identificând Pisonul și Geonul cu unele râuri ale acestei țări; fie cu Cirus și Aras (Araxesul de odinioară), fie cu Aras și Tșorugh,⁴⁹⁾ fie cu Phasis și Aras.⁵⁰⁾

Pe deoparte această părere până azi se bucură de mai multă trecere între teologi,⁵¹⁾ pe de alta nici nu stă în contradicție cu tradiția iudaică și creștină. Însuși Engelkemper cel mai frecvent aderent modern al părerii tradiționale, care identifică biblicul Pison cu Indusul, iar râul Geon cu Nilul, caută totuși Raiul în Armenia. Drept jus-

tificare aduce împrejurarea că altele erau cunoștințele geografice ale autorului biblic și altele sunt ale noastre. „Noi trebuie să privim râurile Paradiscice, așa precum erau cunoscute pe timpul autorului biblic de cetitorii săi. Este o încercare greșită a identifica râurile Paradiscice în lumina cunoștințelor noastre geografice precise, pe temeiul datelor din Genesă, cari date sunt în contradicție cu rezultatul cercetărilor noastre geografice asupra situației hidrografice din Asia anterioară. Cele patru râuri Paradiscice: Pison, Geon, Chiddekel și Phrat sunt: Indus, Nil, Tigru și Eufrat, dar nu așa precum noi le cunoșteam, ci precum anticitatea și le închipuia.”⁵²⁾

b) Încercările de a fixa locul unde a fost Raiul.

Puține au fost problemele biblice cari să precepe atât de mult atât pe teologi cât și pe oamenii de știință, precum a fost aceasta. Sf. părinți, marii teologi ai timpului modern, geografi, istorici, filologi, reprezentanți ai tuturor ramurilor științifice, aparținând nu numai creștinismului, ci și iudaismului și islamismului, au desvoltat până acum o muncă uriașă, pentru a da un răspuns satisfăcător întrebării: „Unde a fost Raiul?” Textul biblic în care ni-se vorbește despre Raiu, a fost interpretat

și alegoric și literal. Raiul pe care ni-l descrie Moise a fost identificat, ori confundat cu Raiul din Noul Testament. A fost căutat în toate colțurile planetei noastre: în Palestina, Siria, Mesopotamia, Persia, India, Kasmir, în insulele canarice, Elveția, Germania, Rusia, la gurile Dunării, în marea nordului, la polul nordic etc. A fost căutat în alte planete. Cu un cuvânt universul întreg a fost terenul acestor cercetări.

Numărul diferitelor păreri se urcă ceva peste 80, cu toate că suntem încă în prima fază a cercetărilor.

O examinare amănunțită a tuturor acestor păreri în cadrele unui studiu restrâns e imposibil, de aceea mă voi mărgini a le clasa în grupe, stăruind în deosebi numai asupra celor mai importante.

1. Interpretările alegorice. Cei mai de seamă reprezentanți pot fi considerați Filo, Origen și Ambrosiu.⁵³⁾

Pentru Filo Raiul biblic (Gen. II. 8, 14) simbolizează virtutea; plantarea lui la răsărit — orientarea ei după lumină; desmembrarea râului paradiscic în patru râuri — manifestarea virtuții în patru forme, ca înțelepciune, chibzuință, curaj și dreptate.

Această curioasă interpretare, foarte greu s'a putut introduce în biserica creștină. Papiu, Irineu, Panten și Clemente Alexandrinul o aprobă, dar

când spun că oricine poate fi preot, oricine are darul de a săvârși sfânta taină a împărtășaniei, a pune mâinile, etc.

Dar Biblia stă la îndemâna tuturor și-acolo găsim toată marea adevărului și desbrăcați de haina rădăcirii.

În Testamentul Nou, însuși Mântuitorul, prin misiunea de Arhieru, întemeiază taina sfintei preoții.

Întâi își alege Mântuitorul pe cei doisprezece apostoli (Luca 6, 13), pe cari îi trimite să propovăduiască, dându-le puterea de a vindeca boalele și de a scoate dracii (Marcu 3, 14, 15). Și-apoi, concomitent cu mulțimea ascultătorilor cuvântului, crește și grija de a fi păstorită întreaga turmă în spiritul adevărului. Învățătorul mai alege pe cei 70 de ucenici, trimițându-i de asemeni să propovăduiască, (Luca 10, 16) iar rezultatul credinței acestor ucenici este uimitor: „Doamne și Dracii se pleacă nouă, întru numele Tău“ (Luca 10, 17).

„Aceasta să o faceți întru pomenirea mea“ (Luca 22, 19) le grăiește Mântuitorul și „cărora veți ierta păcatele, iertate vor fi, iar cărora le veți ținea, vor fi ținute“ (Ioan 20, 21, 23).

Și Sfinții Apostoli, în călătoriile lor, din sat în sat, din ținut în ținut, propovăduind cuvântul lui Dumnezeu la toate limbile, au simțit necesitatea de a-și alege ajutoare, de a-și lăsa urmași și astfel, în fiecare comunitate nou înființată, hirotonească preoți și episcopi, dându-le puterea de a păstori turma și a săvârși sf. taină.

Prin punerea mâinilor, Sf. Apostoli împărtășesc harul Sf. Duh primit în formă de limbi de foc în ziua de Rusalii, sub numele de hirotonie și aceasta durează până la sfârșitul veacurilor. „Iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin“.

În Epistolele sale, Apostolul Neamurilor se ocupă intens de taina sf.

preoții și mereu îi sfătuiește pe prietenii săi, să se îngrijească de Biserica sa, să îndrepteze cele ce lipsesc și să așeze preoți prin cetăți“ (Tit 1, 6); să țină aprins darul lui Dumnezeu, cel ce este întru ei prin punerea mâinilor preoției (II Timotei 1, 6).

„Pără să nu pimești împotriva preotului, fără numai din gura a doi sau trei martori“ (I Timotei 5, 19). Hotărât, că și atunci ca și în zilele noastre, mulți ridicau pâri și cuvinte de hulă la adresa preoților și de aceea apostolul îi pune în gardă pe Episcopii hirotoniți de dânsul. „Preoții cei ce-și țin bine dregătoria, să se învrednicească de îndoită cinste, mai ales cei ce se ostenesc în cuvânt și învățătură“ (I. Timotei 5, 17. Deci toți acei preoți, cari depuneau râvnă în slujba încredințată, erau cinstiți după vrednicie.

Și-apoi preoții, din poruncă dumnezeiască, veghiază la căpătâiul bolnavilor și cu rugăciuni și credință ușurează suferințele. „Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, întru numele Domnului“ (Iacob 5, 14).

Dar acești defăimători ai adevăratei credințe, trebuiau să se ivească; înțeleapta vorbă din popor „Dracul nu zidește biserică“, se realizează și aici întocmai. „Duhul grăiește lămurit că în vremile cele de apoi, unii se vor depărta dela credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor. Prin fățărnicia unor mincinoși, cari sunt înfierăți în cugetele lor“ (I Tim. 41, 2). Și iată că aceștia vin să defăimeze — cum spuneam mai sus — adevărul propovăduit de Mântuitorul, criticând într'un chip murdar instituția lui Hristos cea văzută și pe slujitorii ei.

Dacă acești rătăciți ai vremii, nu s'ar lăsa influențați de cei cari pururea împrăstie zavistie între neamuri, și cu bună credință ar cerceta scripturile, s'ar convinge îndeajuns, că preoția este taina prin care Mântui-

torul, în chip văzut, cârmulește oile sale și că purtătorii acestui har sunt învredniciți și aleși anume în acest scop, spre a ține trează în sufletele credincioșilor, flacăra credinței. Și să ia aminte acești nenorociți, pierduți sufletește, că nu toți sunt apostoli, nu toți sunt prooroci, nu toți învâ-

țători, nu toți au putere să săvârșescă minuni, (I Cor. 12, 29), ci Dumnezeu și-a ales sie-și oameni, pe cari i-a întărit cu Duhul Sfânt, conform făgăduinței date: „Nu vă voiu lăsa singuri pe lume; sosesc iarăși la voi“ (Ioan 14, 15).

ION MATEIU, stud. în teol.

MAGHIARI DIN BUCUREȘTI

D-l Președinte al Consiliului de Miniștri Armand Călinescu, a primit din partea unui grup de maghiari minoritari din Capitală următoarea declarație de solidarizare cu interesele Statului român:

Subsemnații cetățeni de origine etnică maghiară, stabiliți în București, reprezentând toate strairile sociale, ne so idarizăm prin aceasta cu scrisoarea pe care V'au trimis-o naționalii noștri din Cluj, exprimându-Vă hotărârea lor de a apăra cu tot efortul, independența și integritatea Țării, în conștiința că prin aceasta servesc cauza națională comună a poporului român și maghiar. Și noi, Ungurii din București, suntem convinși că interesele țărănimii române și maghiare sunt absolut identice și în calitate de fii de țărani unguri ardeleni suntem gata să contribuim cu tot ce ne stă în putință la apărarea pământului și tradițiilor noastre strămoșești față de orice atac străin.

S'ar putea întâmpla, ca amestecul unor anumite forțe străine în viitorul României și al Ardealului să fie prezentată ca favorabilă nouă, minorității maghiare din această țară, noi însă știm mai ales din ultimele evenimente internaționale, că problemele noastre ale tuturor popoarelor mici din Europa Centrală, nu pot fi rezolvate decât prin solidaritatea noastră pentru apărarea libertății și independenței noastre naționale față de orice forță străină, ce ar încerca să exploateze micile noastre neînțelegeri în scopurile lor.

De aceea protestăm în contra încercărilor de a învenina sufletul naționalilor noștri din Ardeal și cerem ca conducătorii oficiali ai maghiarimii să ia atitudine pe față contra oricărei propagande demagogice îndreptate contra statului român, ce nu poate avea decât un efect catastrofal pentru soarta populației maghiare.

Primiți Domnule Prim Ministru, asigurarea că noi, cetățeni români de naționalitate maghiară, conștienți de răspunderea noastră vom fi alături de toată suflarea românească pentru apărarea independenței și integrității statului român, care — contrar oricăror propagande demagogice de oriunde s'ar produce — formează azi o garanție serioasă a păcii și a independenței tuturor statelor mici din bazinul Dunărean.“

Declarația este semnată de d-nii Cziko Lörincz, președintele tineretului catolic din București, Emil Huszár, membru în Sindicatul Ziariștilor din România, Szabó István, Bakay Domokos și alții.

Cancelarul a vorbit. D. Hitler a rostit în 28 Aprilie mult așteptatul său discurs în care a precizat poziția Germaniei față de noua situație europeană. Führer-ul a denunțat pactul naval anglo-german precum și pactul de neagresiune polono-german. În general tonul discursului a fost moderat și a dat noi speranțe de pace.

n'au curajul s'o propovăduiască, pânăce vine Origen și Ambrosiu, cari o desăvârșesc. Origen inclină spre interpretarea alegorică, nu fiindcă ar fi stat sub influința înaintașilor săi conducători ai școlii Alexandrine, ci din motivul că atât în istorisirea creațiunii, cât și în cea despre Raiu găsea unele lucruri, cari le considera nedemne de mărirea lui Dumnezeu. El vede în descrierea Raiului un tablou al sufletului omenesc, în care germenele virtuților creștine se tot desvoltă; sau un tablou al Cerului. Pomii Raiului sunt ingerii, râurile lui reprezintă revărsarea înțelepciunii și a altor virtuți. Cu toate acestea existența Raiului nu o neagă, însă nu găsește alt mijloc prin care să înlăture diferitele greutăți din textul biblic, decât folosind interpretarea alegorică.

Ambrosiu identifică Raiul despre care vorbește ap. Pavel, cu Raiul protopărinților noștrii. Raiul paulin este sufletul creștin, pe care voind să-l descrie, se provoacă la Raiul mozaic. Pe aceasta din urmă îl numește „anima fecunda, in Eden plantata, hoc est in voluptate quadam“. Adam este „tanquam nus“, iar Eva „tanquam sensus“. Râul care udă Raiul „Dominus Iesus Christus“, sicut et „Pater“, iar „sapientia divina“ are „quatuor initia, in quae dividitur: prudentia“ (Pison cu aurul său cel bun); „temperantia“ (Gichon in quo figura est

castitatis); „fortitudo“ (Tigrul); „justitia“ (Eufratul).

În lumea creștină acest fel de a vedea lucrurile a fost aspru combătut de Epifanie și Ieronim.

Azi Origen și Ambrosiu nu au urmași.

2. Interpretările mistice. Misticii confundă Raiul pământesc cu Raiul ceresc. Raiul despre care ne vorbește Moise este căutat când pe Pământ, când în Cer. Reprezentanții de seamă ai acestei păreri sunt: Teofil din Antiohia, Tertullian, Efreem, Vasile cel mare, Grigorie de Nazians, Grigorie de Nissa, Cosmas Indicoplestis și alții mulți reprezentanți ai bisericii creștine, începând cu secolul II până în secolul X.

În această epocă sunt chiar puțini teologi, cari să se opună părerii mistice și alegorice. Acest fel de interpretare a pericopei biblice, Gen. II, 8—14, caracteristică primelor 10 secole al creștinismului, nu-și poate avea originea în însuși textul biblic, care prin notele sale distincte, are un accentuat caracter geografic, ci se poate atribui doar împrejurări condamnabile: direcțiunei ascetice a exegeților, și ignoranței lumii contemporane față de cunoștințele geografice și fizice.

Reprezentanții creștinismului din primele secole, privesc totul pe acest Pământ, ca purtând pecetea păcatului, concepție care se resfrânge vădit și asupra exegezei. Sf. Scriptură este depozitarul

revelației divine, din această operă scot adevărurile dogmatice. Datele cu caracter secundar geografice și istorice, nu sunt cercetate mai amănunțit. Cunoștințele geografice, rămân aceleași ca și înainte de Mântuitorul.

Astfel că nu avem să ne mirăm, dacă la mulți sf. părinți, vom găsi multe din concepțiile geografice și astronomice păgâne referitoare la planeta noastră, concepții cari se resfrâng și asupra localizării Raiului. Sfinții prin adevărurile creștine, în sufletul lor găsim încă răsunet părerile antice, că Pământul este înconjurat de un ocean, care alimentează toate râurile, că dincolo de acest ocean este insula celor fericiți. Deosebirea este că tuturor acestor păreri le imprimă un colorit creștin. Astfel Hadesul păgân, iadul creștin stă la picioarele înălțimii paradisiace; Raiul este mult mai sus așezat, decât insula celor fericiți; drumul celor desăvârșiți nu mai duce în jos, ci în sus; nu spre o țară a umbrelor, ci spre ținutul luminei; nu peste un râu al uitării, ci într'o țară în care trăiesc într'o intimă comuniune cu Mântuitorul Hristos; cu toate că acest drum urcă până la înălțimile Cerului, nu este nici o greutate pentru cei desăvârșiți a-l urca. Spre iad duc o mulțime de drumuri.

(Va urma)

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

INFORMAȚIUNI

O DUREROASĂ POMENIRE. Azi 7 Mai se împlinește un an dela moartea năpraznică a lui Octavian Goga. A fost o pierdere cumplită pentru neam și Țară, resimțită de toate inimile românești. Jalea adâncă de atunci stăruie și azi pe plaiurile Patriei, căreia genialul cântăreț și bărbat de stat i-a adus servicii atât de imense. Cu ochii umeziți ne poartă gândul la amintirea lui neuitată, închinându-ne cu recunoștință pe marginea cripei dela Ciucea.

Adunarea eparhială. Astăzi se deschide adunarea anuală a eparhiei noastre, sub președinția P. S. Episcop Nicolae Colan. Fruntașii clerici și mireni vor avea prilejul de a cunoaște din rapoartele întocmite, progresele eparhiei din ultimul an și a veni cu sugestiuni pentru problemele importante ce se vor pune în discuție. Nu ne îndoim. că și de astădată adunarea, povățuită de înțeleptul ei Ierarh, își va îndeplini misiunea ei importantă, în spiritul înțelegerii frățești și al dragostei curate față de sfânta noastră biserică.

Credința în școli. Ministerul educației naționale, fiind informat că unii membri ai corpului didactic aplică un tratament neîngăduit copiilor de alte confesiuni, a dat o circulară către toate inspectoratele, prin care interzice învățătorilor și profesorilor, ca în materie de credință religioasă, să siluească conștiința elevilor. Conform prevederilor constituției, confesiunile, ale căror precepte nu sunt periculoase pentru ordinea de Stat, sau pentru siguranța și moralitatea publică, sunt îngăduite. Elevii nu vor fi supuși ritualului credinței căreia nu aparțin. Ei trebuie însă, să păstreze o atitudine decentă, de bună cuviință și respect față de religia dominantă în Stat, căreia aparține majoritatea copiilor. În ceea ce privește notarea la religie, profesorii vor respecta în totul prevederile legilor și regulamentelor în vigoare.

România și războiul. Nimeni nu dorește războiul mai puțin ca noi, dar dacă el ar izbucni nu ne-ar găsi nepregătiți. Potențialul de război al României este ridicat și el este de natură de a descreeți frunțile îngrijorate. Iată câteva date. Populația României, după datele Institutului Central de statistică din Septembrie 1938 este de 19,750.004 locuitori. România poate mobiliza 5 milioane de bărbați cu un efectiv de 4 milioane de soldați. Dacă scădem tinerii între 15—19 ani, cei inapți și cei mobilizați pe loc, aflăm că România poate avea 2 milioane 600 de mii de oameni, trupă combatantă de prima linie.

Presa străină despre România. Cu ocazia călătoriei d-lui Grigore Gafencu, ministrul afacerilor străine al României, presa străină s'a ocupat stăruitor cu țara noastră. Marile cotidiene engleze atribue un rol

deosebit de important în actuala conjunctură europeană.

Iată, de pildă, părerea lui „Daily Mail“, ziar care, după cum se știe, n'a avut o poziție loială față de noi. Acest ziar recunoaște într'un articol de fond că România este cheia situației în Balcani și factor esențial în menținerea păcii și afirmă că garanția dată de Anglia României este o confirmare a importanței ce se atribuie la Londra rolului jucat de România în Europa.

„Daily Express“ atribuie d-lui Gafencu un rol de seamă în actualele conversații diplomatice din marile capitale europene.

Minoritățile din România. Presa engleză se ocupă de tratamentul minorităților și regimul lor. De data aceasta se pare că presa, de dincolo de canalul Mânecii este mai bine informată decât acum câțiva ani când o parte din ea căzuse victima celei mai îndrăznețe propagande a revizionismului frontierelor. Azi presa engleză în frunte cu „Oxford Mail“ și alte ziare oficiale publică un lung și documentat articol semnat de Elle Davis asupra minorităților României. Autoarea explică originea poporului român, care a rămas totuși până azi compactă și arată că aceste minorități s'au identificat cu interesele statului român, după cum arată adevărata lor la „Frontul Renașterii Naționale.“

Recrutarea obligatorie în Anglia. Acesta este evenimentul cel mai de seamă al săptămânii trecute. Nu toată lumea, în special contienții, ne dăm seama de extraordinara importanță a acestei măsuri. Pentru Englezi a fost o adevărată revoluție. Incepând dela 1215 Englezii au câștigat drepturi din ce în ce mai multe, devenind în ziua de azi cel mai liber popor din lume. În 1939 poporul Englez a renunțat pentru prima oară la unul din drepturile lui păzite cu atâta gelozie până acum. Dacă o face însă, o face pentru a-și apăra independența și pentru a-și onora semnătura cu care a garantat integritatea și independența câtorva state.

Soarta Slovaciei. Ziarele vorbesc insistent despre soarta Slovaciei, expusă din nou discuțiilor internaționale. Independența ei pare a fi un spân în ochii vecinilor mari și mici, cari ar dori să ajungă la alte aranjamente. Se afirmă, că printr'un memoriu înmănat la Berlin de către Budapesta, s'ar cere încorporarea Slovaciei la Ungaria. Ni se pare, că în actuala tensiune mondială nu e de loc prudent să se mai sporească cu unul motivele conflictelor grave dintre state.

Goniți și din Slovacia. După atâtea state cari au luat măsuri hotărâte, prin legi votate în Parlament, iată că și Slovacia procedează la fel. Un consiliu de miniștri a luat decizia de a exclude deocamdată pe Evrei din toate serviciile publice de stat. Probabil că în curând vor urma și alte dispoziții mai radicale, datorită de sigur și exemplului ce i le oferă Germania și Ungaria.

BIBLIOGRAFIE

Victor Stanciu: „Minunate sunt lucrurile Tale!“ Cluj, 1939. 162 pag.

Din teaurile Tipografiei Eparhiei ort. rom. a apărut o minunată lucrare, datorită măiestriei pene a d. Prof. Victor Stanciu.

Nu facem acum decât să încercăm apariția acestei cărți. Promitem să revenim pe larg asupra ei.

Pr. Dr. Liviu Stan: „Mireni în Biserică“. Sibiu, 1939. 816 pagini. Lei 320. — Este o lucrare monumentală, ce face cinste literaturii teologice românești.

Ne vom ocupa de ea în chip deosebit, arătându-i importanța excepțională pentru știința și viața bisericească.

A apărut „Revista Teologică“ Nr. 4 pe luna Aprilie 1939, cu următorul cuprins: Preot Ilarion V. Felea: Credința și morala învierii; Nichifor Todor: Patriarhul Miron; Preot Dr. Nicolae Neaga: Ecclesiastul (scurte note explicative); Preot Dr. Nicolae Terchilă: Elemente de filosofie creștină; Grigorie T. Marcu și Ioan Buna: Atitudini: Pe marginea schimbărilor dela Ministerul Cultelor. Ortodoxie și etnocrație; Preot Dr. Nicolae Neaga, Pr. Dr. Liviu Stan, Pr. Sp. Căndea, Pr. Ilarion V. Felea, Pr. D. Veștemean și Nichifor Todor: Mișcarea literară: Biblia adică Dumnezeuiasca Scriptură. Dogma haritologică a Bisericii ortodoxe orientale. Cultul nostru văzut de cunosători străini. Probleme și fapte ortodoxe. A short review of the History of the Roumanian Church. Contribuțiuni la monografia Sfintei Cruci. Figuri din trecutul cultural al Ardealului. Ioan Halmagiu, Ion Suci, Gr. T. M., Preot D. Veștemean și L. S.: Cronică: † Prof. Dr. Andrei Buzdug. Aniversarea Constituției la Alba-Iulia. Funerariile I. P. Sf. Patriarh Miron. Hirotonirea diaconeselor și pururea fecioria Maicii Domnului în discuția bisericii anglicane. Facultatea de teologie ortodoxă din Varșovia are un profesor român. † Papa Pius XI. Papa Pius XII. Gr. T. M., Pr. Z. Oancea, L. S. și Preot D. V.: Note și informații.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 2732/1939.

Comunicat.

Atragem din nou atenția preoților noștri asupra dispozițiilor ministeriale privitoare la corespondența cu Consiliul eparhial și episcopia, că toate actele oficiale trebuie să poarte numărul de înregistrare parohial sau protopopesc. Orice altfel de acte trebuie timbrate. Actele nereglementare nu se vor lua în considerare.

Cluj, la 3 Mai 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 101/1939 par. (16) 1—1

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală, că parohia ortodoxă română Măgina (jud. Alba. p. u. Aiud) dă în întreprindere, prin licitație publică, pe bază de oferte închise și sigilate, construirea și terminarea bisericii sale, conform planurilor și a devizului aprobat de Ven. Consiliu Epar-

hial Cluj, sub Nr. 1769/1939, în valoare de cca 400.000 (patrusute-mii) Lei.

Licitațiunea se fixează cu termen urgent, pe data de 22 Mai 1939, ora 10 a. m. și se va ține în cancelaria Oficiului parohial ort. român din Măgina, în conformitate cu dispozițiile legii contabilității publice și a normelor generale pentru întreprinderi de lucrări publice, precum și a condițiilor speciale din Ord. Sf. Episcopii Cluj Nr. 3063/1927, trecute în caietul de sarcini.

Planurile, devizul în alb și caietul de sarcini se pot vedea în orele de serviciu, la Oficiul parohial ort. român din Măgina.

Concurenții, legal îndreptățiți, sunt invitați a lua parte la această licitație, depunându-și ofertele în scris, sigilate și însoțite de o garanție de 5% din valoarea lucrării, în numerar, efecte garantate de stat, sau o scrisoare de garanție emisă de o bancă de prima bonitate, acceptată ca garanță de către Episcopia ortodoxă română Cluj.

Parohia își rezervă dreptul a decide asupra adjudecării, pe lângă rezerva aprobării din partea Sf. Episcopii, fără considerare la preț și condițiuni, dând lucrarea aceluia dintre ofertanți, care prezintă cea mai mare încredere.

Parohia nu se angajează la spese de participare la licitație.

Pentru cazul că prima licitație fixată pe data de mai sus nu se va putea ține, a doua licitație va avea loc după opt zile adevărate la 29 Mai 1939, în acelaș loc și la aceeaș oră.

Măgina, la 27 Aprilie 1939.

Paroh, (ss) Candin Suci.

Epitropi, (ss) Alexandru Groza,
(ss) Ion Chiorean.

Văzut: Protopop Iosif Pop.

Nr. 322/1939. (15) 2—2

CONCURS

Pentru complectarea postului de paroh în parohia de cl. II-a Pâniceni protopopiatul Huedin, să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu dependențele de lipsă;
2. Sesiune parohială, 22 jugăre 89 stânjeni;
3. Stola îndatinată;
4. Intregirea dela Stat conform coalei B) și a calificației celui ales.

Candidații la acest post își vor înainta cererea cu documentele cerute Ven. Consiliu eparhial ort. român din Cluj, împreună cu act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta la parohie pentru a cânta, a predica respective a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Huedin, la 20 Aprilie 1939.

Oficiul protopopesc ort. român în înțelegere cu Consiliul parohial din Pâniceni.

Aurel Muntean, protopop

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.